

Goed
geschied

UTRECHTSE ONDERWIJS AGENDA

Werkagenda 2023-2026

utrechtse
onderwijsagenda

Inleiding

Samen voor Utrechtse kinderen

In Utrecht maken we ons sterk voor de toekomst van onze kinderen! Onderwijs is de sleutel om talenten te ontdekken en te ontplooiën. Als schoolbesturen, kinderopvangorganisaties en opleidingen voor pedagogisch professionals en leraren werken we al langere tijd constructief samen om alle Utrechtse kinderen een kansrijke toekomst te bieden. De Utrechtse Onderwijs Agenda laat zien waar wij ons gezamenlijk voor inzetten; welke thema's verdienen extra aandacht en welke doelen willen wij bereiken? We zien de verbondenheid tussen kinderopvang en scholen met partners uit het jeugddomein en de sociale basis. Gezamenlijk willen we ongelijk investeren voor gelijke kansen. We zeggen het én we doen het.

Door de goede samenwerking tussen Utrechtse scholen, kinderopvangorganisaties en gemeente zijn we koploper in kansengelijkheid. Onze ambitie voor 2040 is vastgelegd in ons koersdocument. Deze werkagenda vertaalt de grote lijnen van het koersdocument naar haalbare doelen voor de komende vier jaar en laat zien hoe we daar aan werken. Zo brengen we de toekomst dichterbij en blijven we op koers.

Deze werkagenda hebben we gemaakt op een manier die bij ons past: samen, creatief en met passie voor de ontwikkeling van ieder Utrechts kind. Een werkagenda voor én door professionals: een grote groep professionals uit de stad, allemaal werkzaam met en voor kinderen en jongeren, dacht mee over de doelen voor de komende vier jaar en hoe we die kunnen behalen. Tot slot hebben Utrechtse kinderen en jongeren hun waardevolle en onmisbare inbreng geleverd aan deze werkagenda.

Om bereikbare doelen te stellen hebben we keuzes gemaakt. Er staan vijf thema's centraal: sociaal emotionele ontwikkeling, brede basis voor ontwikkeling, multifunctionele faciliteiten, versterking van de professional en één ontwikkellijn op eigen tempo. Hierbij zetten we het belang van Utrechtse kinderen voorop, niet het systeem.

Deze vijf thema's dragen bij aan het verbeteren van de brede uitdagingen die spelen in het onderwijs en in de stad: kansengelijkheid, inclusie en het aantrekken van voldoende personeel. We verliezen de samenhang niet uit het oog en waar nodig sluit de werkagenda aan op ontwikkelingen en beleid in de stad.

Er ligt een stevig fundament in Utrecht van mooie initiatieven en goede voorbeelden, daar bouwen we op voort. Door goed samen te werken kunnen we hier écht het verschil maken.

Hoe lees je deze agenda?

In deze agenda spreken we van kinderen. Daarmee bedoelen we alle jonge inwoners van Utrecht van 0 tot 23 jaar of het behalen van de startkwalificatie¹. We maken vaak gebruik van het begrip onderwijs, daar mee doelen we op de brede ontwikkeling van kinderen en die begint al in de kinderopvang en voorschoolse educatie.

Elk van de vijf thema's is op dezelfde manier opgebouwd. We duiden het thema: wat verstaan we eronder en wat is het doel in 2040. Vervolgens schetsen we welke keuzes we maken om dit thema een flinke stap verder te brengen. We hebben doelen gesteld voor de komende vier jaar en laten zien welke stappen we in het eerste jaar zetten om daar te komen. Tot slot beschrijven we op welke mooie Utrechtse initiatieven we kunnen voortbouwen.

Hoe voeren we deze agenda uit?

Deze agenda is het begin. We hebben doelen gesteld en weten wat ons te doen staat. We gaan vanuit hier per thema aan de slag. We maken uitvoeringsplannen en verdelen het werk.

¹ Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo of mbo-niveau 2 of hoger.

Thema 1

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Een goede sociaal-emotionele ontwikkeling binnen een positief en sociaal klimaat, is nodig om je te kunnen ontwikkelen in onze complexe maatschappij. Dit geldt voor alle Utrechtse kinderen én de professionals rondom het kind. We gunnen het iedereen om zichzelf te kunnen en durven zijn. Om goed om te kunnen gaan met andere mensen, veerkrachtig te zijn bij tegenslagen en om te kunnen gaan met prestatiedruk. De Corona-periode heeft nogmaals onderstreept hoe belangrijk dit is.

Waar het uiteindelijk om gaat is dat we ieder kind helpen om zichzelf te leren kennen. Wanneer kinderen veerkrachtig zijn en zich sociaal-emotioneel goed voelen, gaat leren makkelijker. Ze hebben hier handvatten voor nodig; en ondersteuning van ouders en professionals. Om samen te kunnen leren en leven, is het belangrijk om tijdens het opgroeien aandacht te besteden aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en om hier evenveel waarde aan te hechten als aan cognitieve ontwikkeling.

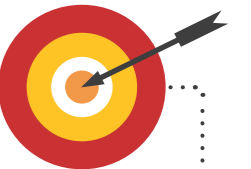
Zo werken we toe naar 2040, dan is er gedurende de hele ontwikkelingslijn van kinderen en jongeren aandacht voor sociaal-emotionele ontwikkeling en hoe we met elkaar samenleven.

Welke keuzes maken we?

We willen voortbouwen op de sterke initiatieven die er zijn en toewerken naar één model dat professionals helpt sociaal emotionele ontwikkeling structureel te versterken in het onderwijs. Er is veel expertise in Utrecht. Deze willen we versterken en (nog meer) delen. Dit helpt om onze ondersteuning steeds beter aan te laten sluiten bij ieder kind en zijn of haar leefwereld. Hierbij hebben we ook aandacht voor de prestatiedruk die het onderwijssysteem op sommige kinderen legt.

We geven sociaal-emotionele ontwikkeling prioriteit als een pijler onder leren en leven. Om dat te doen investeren we in de pedagogische kwaliteiten van de leerkracht en alle andere professionals rondom het kind.

Welke doelen willen we behalen?

- We pakken individuele vraagstukken in scholen en kijken waar mogelijk collectief aan.
- We brengen de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en professionals continu onder de aandacht en vergroten de kennis van professionals op dit onderwerp.
- Professionals rondom het kind en ouders hebben handvatten om de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen te ondersteunen, of weten waar ze deze kunnen vinden.
- In het ondersteunen bij de sociaal-emotionele ontwikkeling is er oog voor de leefwereld van ieder kind.

Welke stappen zetten we eerst?

- Kennis en ervaring worden stadsbreed en op een toegankelijke manier gedeeld met professionals. Bijvoorbeeld door inspirerende bijeenkomsten.
- Op wijkniveau wordt het delen van expertise georganiseerd voor specifieke thema's en deze expertise is toegankelijk voor professionals, ouders/verzorgers en kinderen.

Welke afspraken maken we?

- Professionals rondom het kind werken binnen de kernpartneraanpak² samen om sociaal-emotionele ontwikkeling structureel te versterken in en om het onderwijs. De Utrechtse ondersteuningspiramide is een helpend model dat inzichtelijk maakt hoe alle kernpartners zich vanuit hun eigen rol inzetten om de basis te versterken door ondersteuning te bieden waar dat nodig is.
- De geleerde lessen van wat werkt binnen het project School en omgeving in de drie Utrechtse voorloperswijken worden gedeeld in de stad.
- Professionals hebben de mogelijkheid om zowel groeps-, als individuele interventies in te zetten op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling en gaan daarbij altijd uit van het versterken van de pedagogische basis rondom kinderen.

²Iedere school in het voortgezet (speciaal) onderwijs heeft in Utrecht een vast kernteam van vier professionals die de school en de leerlingen ondersteunen: een leerplichtambtenaar, een jeugdverpleegkundige of jeugdarts, een gezinswerker van het buurtteam en een begeleider passend onderwijs van het samenwerkingsverband.

Het perspectief van het kind

Het gaat niet alleen om school, maar om de hele wijk, om de hele wereld vreedzaam maken. Dat je voor iedereen respect krijgt. Dat je leert over mensen en dieren, en hoe je die respect kan geven.

- Leerling groep 7

Wat doen we al goed in Utrecht

De Vreedzame School is een compleet programma voor basisscholen voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap, en staan open voor de verschillen tussen mensen.

Utrecht is een Vreedzame stad. Dat houdt in dat op wijkniveau alle organisaties die actief zijn met jeugd en ouders vanuit een gezamenlijke pedagogische visie en aanpak samenwerken. Ook de kinderopvang (KO, VE en BSO) nemen hier actief aan deel.

BuKoJou is een jongerengroep van Buurtteams, KOOS Utrecht en JoU voor jongeren tussen de 14-17 jaar die last hebben van stress, sombere gedachten, eenzaamheid en/of andere vragen hebben over bijvoorbeeld hun zelfbeeld. De jongeren wonen in De Meern, Leidsche Rijn of Vleuten of gaan er naar school.

Met elkaar onderzoeken de jongeren welke vragen er spelen en hoe zij de bijeenkomsten gaan invullen. In de groep vinden zij (h)erkenning bij elkaar en ontdekken dat zij niet de enige zijn met vragen en zorgen.

Thema 2

Brede basis voor ontwikkeling

Een brede basis voor ontwikkeling is essentieel voor kinderen. Het helpt hen om mee te kunnen doen in de samenleving. Hoewel ieder kind zich in zijn of haar eigen tempo ontwikkelt, willen we dat elk kind aan het einde van de rit, of op bepaalde momenten, een goede basis heeft.

We bepalen onze positie in het debat over basisvaardigheden met een *Utrechtse basis voor ontwikkeling*. Daarin is in ieder geval plek voor ontwikkeling in taal, rekenen, burgerschap, digitale geletterdheid en sociaal-emotionele competenties. We versterken het fundament van ons onderwijs door samen te werken aan een integrale aanpak voor de brede ontwikkeling van ieder Utrechts kind.

Zo werken we toe naar 2040, wanneer ieder kind over de juiste vaardigheden beschikt om mee te kunnen doen in de maatschappij.

Welke keuzes maken we?

Met de *Utrechtse basis voor ontwikkeling* wordt het werken hieraan in Utrecht transparant en doelgericht. Deze brede basis komt tot stand in een doorlopende ontwikkellijn van de voorschoolse periode (kinderopvang en voorschoolse educatie) tot het behalen van een startkwalificatie. Alle partijen in de lijn werken samen, waarbij zij aandacht hebben voor de context van het kind. Dit resulteert in een samenhangend aanbod voor alle kinderen zonder schotten zodat kinderen zo min mogelijk overlap, breuken of gaten ervaren.

Welke doelen willen we behalen?

- Voorschoolse voorzieningen en het Utrechtse onderwijs werken samen vanuit één perspectief aan de brede basis voor ontwikkeling voor ieder Utrechts kind.
- Realiseren van een doorlopende ontwikkellijn 'brede basis voor ontwikkeling' van voorschoolse voorzieningen tot startkwalificatie.
- Toegang tot voorschoolse voorzieningen voor alle kinderen, maar in ieder geval voldoende plekken om alle kinderen met een indicatie VE een plekje te bieden op de voorschool.
- Kennis benutten, ontwikkelen en inzetten over effectief leren in samenwerking met onderzoekers en onderwijsprofessionals.

Welke stappen zetten we eerst?

- Samen met voorschoolse voorzieningen en onderwijs bepalen we positie: wat verstaan we onder de brede basis en hoe werken we samen -met alle actoren rond het kind- aan deze brede basis voor ontwikkeling. Vanuit deze *Utrechtse basis voor ontwikkeling* maken we een actieagenda.
- Samenwerken aan ontwikkellijn: Kinderen en professionals werken niveau- en opleidingsoverstijgend samen om de ontwikkellijn (verder) te ontwerpen.
- Professionals doen ervaring op met de doorlopende ontwikkellijn 'brede basis voor ontwikkeling'.
- Er wordt een proeftuin opgezet waarbij de kinderopvang, school, het buurtteam en jeugdzorg samenwerken bij het coachen van ouders bij de schoolse loopbaan van hun kinderen. Samenwerken aan de brede ontwikkeling van kinderen is hierbij de basis.

Welke afspraken maken we?

- We nemen het perspectief van kinderen als uitgangspunt; de *Utrechtse basis voor ontwikkeling* is ervoor bedoeld dat zij een zo ononderbroken mogelijke ontwikkellijn kunnen doorlopen.
- Bij de ontwikkeling van de *Utrechtse basis voor ontwikkeling* is het mogelijk maken van interprofessionele samenwerking een belangrijke randvoorwaarden.

Het perspectief van het kind

Het is belangrijk om te leren hoe de planten in elkaar zitten, waardoor planten kunnen groeien. Dat leren we nog niet in groep 6. Wel over de aarde, maar niet over de planten!

- Leerling groep 6

Wat doen we al goed in Utrecht

In Utrecht zetten 39 scholen, bedrijven, organisaties en stichtingen die zich bezighouden met lezen en taal, hun schouders onder het **Leesoffensief Utrecht**. Ze slaan de handen ineen om alle Utrechters taal- en digitaalvaardig te maken, zodat Utrecht een stad van gelijke kansen blijft.

Het Leesoffensief Utrecht gaat bestaande projecten als Boekstart, de Bibliotheek op school en cursussen Basisvaardigheden intensiveren. Ook worden medewerkers in de kinderopvang, leerkrachten, docenten en studenten aan de lerarenopleiding beter toegerust voor leesbevordering.

De organisaties die de schouders onder het Leesoffensief zetten, gaan hun kennis beter delen, hun werk beter afstemmen en samen nieuwe projecten ontwikkelen in de toekomst.

Voor het jonge kind werken we met het **Utrechts Kwaliteitskader - educatie van het jonge kind (UKK)**. Op basis van de ontwikkelingen en wensen vanuit het veld én nieuwe theoretische inzichten is dit kwaliteitskader ontwikkeld voor iedereen die een bijdrage levert aan de opvang en educatie van jonge kinderen.

Het kwaliteitskader is ontwikkeld door zowel de professionals die werken met jonge kinderen als de wetenschap, waardoor de praktijk en opgedane inzichten door onderzoek bij elkaar komt. Deze samenwerking heeft concrete pijlers opgeleverd waarmee jonge kind-professionals elke dag weer aan de slag kunnen gaan en die verankerd zijn in Utrechts pedagogisch beleid. Hiermee houden we het gesprek over de kwaliteit van de educatie van het jonge kind levend. Niet alleen binnen organisaties, maar vooral ook tussen voorschoolse voorzieningen, het basisonderwijs, kinderopvang, het samenwerkingsverband en onderwijs.

Thema 3

Multifunctionele faciliteiten

Multifunctionele faciliteiten (MFF) maken het mogelijk dat verschillende voorzieningen waar kinderen gebruik van maken, van kinderopvang tot onderwijs tot buitenschoolse activiteiten, samen gehuisvest worden in gebouwen in de wijk. Deze gebouwen zijn aangepast op de behoeften van de wijk, leerlingen en ouders. Niet alleen om efficiënt en duurzaam om te gaan met ruimte; ook als er onbeperkt ruimte zou zijn, willen we meerdere functies in één gebouw verenigen. Dit versterkt samenwerking in het belang van kinderen vanuit een gedeelde visie en werkwijze en biedt meer kansen om inclusiever onderwijs te organiseren.

Multifunctionele faciliteiten zijn flexibel en ondersteunen kinderen bij het samen leren en ontwikkelen. Pedagogische medewerkers en onderwijsprofessionals werken samen in deze multifunctionele faciliteiten. Deze gebouwen vormen een ontmoetingsplaats voor kinderen, ouders, buurtbewoners en professionals. Samenwerking stimuleren we niet alleen door het delen van gebouwen. We streven ernaar om in Utrecht samen te werken op talloze inhoudelijke onderwerpen, in het belang van de ontwikkelingen van alle kinderen in Utrecht.

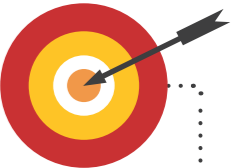
Zo werken we toe naar 2040, wanneer de gebouwen in de wijk ontmoeting bevorderen voor kinderen, ouders en professionals.

Welke keuzes maken we?

In tijden van (ruimtelijke) krapte in Utrecht is slim organiseren van groot belang om ervoor te zorgen dat voorzieningen voor kinderen in de wijk behouden blijven. Daarnaast kan het organiseren van deze voorzieningen als middel dienen om de samenwerking tussen verschillende instanties rondom het kind te verbeteren en tot ontwikkellijnen voor kinderen te komen zonder harde overgang naar andere plekken of locaties.

Door verschillende instanties onder één dak te huisvesten, wordt er een veilige plek gecreëerd voor ieder kind, ieder moment van de week. Alle expertise is rondom de kinderen georganiseerd. Door meer partijen te betrekken bij het organiseren van deze voorzieningen, kan een breder perspectief op ontwikkelen worden gestimuleerd en wordt het contact tussen kinderen van verschillende leeftijden en achtergronden bevorderd.

Welke doelen willen we behalen?

- Alle onderwijsruimtes/ gebouwen worden optimaal benut voor het aanbieden van activiteiten die bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen en/of de gemeenschap rond het kind.
- Belemmeringen voor het samen gebruik maken van faciliteiten rondom het kind zijn weggenomen.
- Samenwerking tussen professionals is versterkt en slimmer georganiseerd. Waar nodig zorgen scholen en besturen voor slimme integratie van elkaars organisaties

Welke stappen zetten we eerst?

- We organiseren een hackathon om slimme oplossingen te bedenken en belemmeringen weg te nemen voor het laagdrempelig en slim delen van voorzieningen in het belang van kinderen. Op basis hiervan wordt een actieplan opgesteld.
- Dit actieplan bevat een afwegingskader voor het gebruik van multifunctionele faciliteiten in het onderwijs en de organisatie om daartoe te komen. Dit dient als input voor het nieuwe strategische Integraal Huisvestingsplan van de gemeente Utrecht.
- Initiatieven zoals de Utrechtse Kindcentra waarbinnen school, kinderopvang (VE, Kinderdagopvang en BSO) en andere organisaties samenwerken, zien wij als goede voorbeelden. Hieruit trekken we lessen voor het opzetten van andere MFF in de stad.

Welke afspraken maken we?

- We zorgen voor een goede interactie en afstemming met de experts bij de gemeente die zich bezig houden met de ontwikkeling van huisvestingsbeleid.

Het perspectief van het kind

We hebben behoefte aan plekken waar we elkaar kunnen ontmoeten. Het zou mooi zijn om een koffiezetapparaat op school te hebben. Mijn vader heeft een koffiezetapparaat op zijn werk en daar ontmoeten mensen elkaar. Dat willen wij ook op school.

- Student mbo

Wat doen we al goed in Utrecht

In Utrecht wordt op diverse locaties samengewerkt en samengewoond in **Utrechtse Kindcentra** (UKC). Onderwijs en kinderopvang (dagopvang, voorschoolse educatie (VE), Tussenschoolse Opvang (TSO) en Buitenschoolse Opvang (BSO)) werken samen binnen multifunctionele voorzieningen.

Een **Brede School** is een samenwerking van één of meer (voor)scholen met partners om te zorgen dat kinderen kansen krijgen om hun talenten optimaal te ontwikkelen en goed op te groeien. Binnen één multifunctionele accommodatie of vanuit andere bestaande gebouwen als sporthallen of buurthuizen biedt de Brede School een verscheidenheid aan (naschoolse) activiteiten aan.

Naast kinderen ontmoeten ook ouders elkaar bij het ouderlokaal van de Brede School, dat benut wordt voor allerlei activiteiten rond opvoeden en opgroeien. Utrecht telt al meer dan 10 Brede Scholen.

Thema 4

Versterking van de professional

We versterken de rol van de professional en vinden het belangrijk om zij-instromers beter te ondersteunen. Ook maken we het werk aantrekkelijker door professionals te helpen om hun carrière op een passende en flexibele manier vorm te geven. Zo werken we aan het aanzien van de professional en zorgen we tevens voor het behoud van professionals.

Niet iedere professional hoeft alles te kunnen, maar er is meer ruimte voor het inrichten en verbreden van je vak en de huidige roldefinities worden minder strak. Het gaat om de ontwikkeling van een professional die samen kan werken, verbinding kan leggen en tevens expertise heeft op een vakgebied, thema en/of specifieke doelgroep.

Zo werken we toe naar 2040, wanneer professionals breder zijn opgeleid, zodat ze in de gehele keten rond de ontwikkeling van kinderen een rol kunnen spelen. Professionals die werkzaam zijn in en om het onderwijs hebben een stevige pedagogisch-didactische basis en zijn in staat om verbinding te leggen en samen te werken met andere professionals die in de omgeving van de school actief zijn.

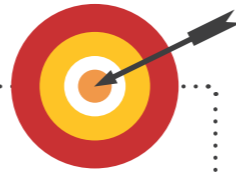
Welke keuzes maken we?

Belemmerende schotten tussen sectoren willen we opruimen. Dit gaat om schotten tussen en binnen het onderwijs, pedagogisch, sociaal en zorgdomein. Makkelijker switchen tussen sectoren rondom het kind zorgt ervoor dat professionals elkaar leren kennen, expertise kunnen inzetten waar het nodig is en hun eigen carrière kunnen vormgeven. Dit stimuleren we met een basisopleiding voor onderwijsprofessionals, waar breed kennis wordt gemaakt met de verschillende sectoren. Op basis daarvan kunnen ze zich specialiseren.

Het tekort aan professionals raakt ons allemaal. In lijn met het coalitieakkoord investeren we ongelijk voor gelijke kansen en gaan we solidair om met het personeelstekort. De impact van het personeelstekort proberen we eerlijk te verdelen.

Professionals moeten zich steeds goed toegerust voelen om hun werk te doen door ruimte voor ontwikkeling én laagdrempelige toegang tot expertise. Leraren en pedagogisch medewerkers zijn sleutelfiguren en kunnen de verbinding maken tussen de leefwereld van het kind op school of de kinderopvang en die daarbuiten. Professionals, zowel binnen als buiten de school, werken hiervoor samen en stemmen onderling af. Dit organiseren we bij voorkeur op wijkniveau, dichtbij de kinderen en deze professionals.

Welke doelen willen we behalen?

- Een onderwijscarrière is flexibel. Er is één brede basisopleiding, waarna professionals een specialisatie kunnen volgen.
- De leraar en pedagogisch medewerker zijn sleutelfiguren die weten waar aanvullende expertise te vinden is buiten de muren van de school.
- Switchen tussen vormen van onderwijs en opvang door professionals kan: de sectoren ontschotten.
- Het personeelstekort is solidair aangepakt.

Welke stappen zetten we eerst?

- Ontwikkelen van proeftuinen waar vorm wordt gegeven aan de twee actielijnen van het Utrecht Leert programma Vernieuwend Opleiden worden onderscheiden:
Actielijn 1: Opleiden vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid
Actielijn 2: Domeinoverstijgend opleiden
- Een Utrechtse onderwijsacademie voor betere samenwerking tussen opleidingsinstituten onderling en het beter verbinden en benutten van de aanwezige expertise.
- Samen met Utrecht Leert het imago van het beroep versterken.

Welke afspraken maken we?

- Binnen het project *anders organiseren* werken we aan concrete mogelijkheden voor professionals om hun werk anders te organiseren én experts en vakmensen een rol in de school te geven.

“

Het perspectief van het kind
Je merkt aan docenten dat ze chagrijnig worden van zoveel uitval. Ze hebben minder geduld, een kort lontje. Het is erger geworden omdat ze moeten invallen. Corona heeft er ook wel mee te maken gehad.

- Leerling klas 2 vmbo

Wat doen we al goed in Utrecht

Utrecht Leert is een initiatief van samenwerkende schoolbesturen, lerarenopleidingen en (overheids-) partners. Hun doel is om het lerarentekort in de regio Utrecht terug te dringen en om leraren te ondersteunen in hun professionele ontwikkeling. Op die manier maken ze de onderwijssector zowel kwantitatief als kwalitatief sterker.

Utrecht Leert is de paraplu voor verschillende activiteiten. Ze zijn actief binnen een regiobreed bestuurlijk netwerk – het Onderwijspact – en de drie sub-regio's: Utrecht Stad, Amersfoort en Ring Utrecht.

Student op School koppelt enthousiaste studenten aan scholen in de regio Utrecht. De studenten verrichten kleine werkzaamheden op een school en ontzien zo de docenten. Ook doen deze studenten via Student op School op een verantwoorde manier ervaring op met werken in het onderwijs.

Het doel van dit project is het ondersteunen van (examen)leerlingen bij het inhalen van achterstanden, het begeleiden bij profielwerkstukken en ondersteuning bieden aan docenten bij schoolprojecten.

Thema 5

Eén ontwikkellijn op eigen tempo

Eén ontwikkellijn maakt het mogelijk dat alle kinderen zich op hun eigen tempo ontwikkelen, passend bij wie ze zijn en hun mogelijkheden op dat moment. De overgangen worden steeds flexibeler. De ontwikkeling van kinderen is leidend en niet het systeem en de route die daar is uitgestippeld.

We halen zoveel mogelijk drempels weg. Er is veel aandacht voor de ambitie van ieder kind en de mogelijkheden zijn zo breed als kan. De ontwikkeling wordt niet vergeleken met anderen of met een gemiddelde, maar met het kind zelf. Er wordt niet gesproken over 'hoog', 'laag', 'snel', 'langzaam', of 'op- en afstromen'. We sluiten aan bij de inspanningen vanuit het Utrechtse mbo uitvoeringsplan 2023-2026 'Waardering voor vakmanschap' in het toewerken naar een Utrechtse samenleving waarin alle vormen van onderwijs gelijkwaardig zijn aan anderen en deze waardering ook zo ervaren.

Eén ontwikkellijn voor ieder kind in Utrecht is de kern van de koers, met als doel gelijke kansen voor ieder kind en gericht op een inclusieve samenleving waarin ieder kind meedoet. De segregatiemonitor wordt ingezet om keuzes te maken als het gaat om ongelijk investeren voor gelijke kansen in het PO.

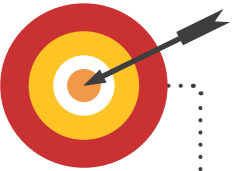
We werken toe naar 2040 wanneer we kinderen een doorlopende ontwikkellijn bieden waarbij ieder kind gewaardeerd wordt en wordt voorbereid op een waardevolle plek in de samenleving.

Welke keuzes maken we?

Om stappen te zetten naar één ontwikkellijn op eigen tempo bouwen we voort op de mooie initiatieven die Utrecht al heeft. We monitoren wat werkt en kijken hoe we deze initiatieven kunnen uitbouwen en vertalen naar andere scholen.

Eén ontwikkellijn op eigen tempo vraagt ook om een ander perspectief op leerplicht. We stellen aanwezigheid centraal en niet het verzuim. Zo zetten we stappen van leerplicht naar een Utrechts Ontwikkelrecht. Zo zorgen we dat ook leerlingen die veel zorg of ondersteuning nodig hebben of (tijdelijk) uitgevallen zijn uit het onderwijs hun eigen ontwikkellijn kunnen volgen. Tot slot is er voor één ontwikkellijn een ander manier van toetsen en rapporteren nodig, bijvoorbeeld in de vorm van een ontwikkelportfolio.

Welke doelen willen we behalen?

- We werken middels flexibele ontwikkelroutes aan 0-18 scholen waarbij we harde overgangen en *blijven zitten* loslaten en maatwerk stimuleren.
- Binnen leerplicht stellen we niet het verzuim, maar de aanwezigheid en ontwikkeling van kinderen centraal.
- Kinderen die zorg of ondersteuning nodig hebben kunnen hun eigen ontwikkellijn volgen, dat recht doet aan hun behoeften.
- We ontwikkelen een ontwikkelportfolio om anders te toetsen en rapporteren.

Welke stappen zetten we eerst?

- Op weg naar 0-18 scholen investeren we in het uitbouwen van Utrechtse initiatieven van 10-14 onderwijs. We brengen deze initiatieven in beeld, monitoren wat er gebeurt en gebruiken deze inzichten om op voort te bouwen.
- De kernpartners (samenwerkingsverband, leerplicht, buurtteam en jeugdgezondheidszorg) maken een plan om de werkwijze aan te passen naar ontwikkelrecht - in plaats van leerplicht- als uitgangspunt in de samenwerking.
- We starten (of sluiten aan bij) een pilot in de kinderopvang en het primair onderwijs (PO) of in het primair en voorgezet onderwijs (VO) om een ontwikkelportfolio te ontwikkelen dat toegankelijk is voor docenten, ouders en leerlingen. Dit portfolio maakt de ontwikkellijn zichtbaar en biedt leerlingen perspectief. We hebben bij het ontwikkelen van het portfolio in het bijzonder aandacht voor kinderen in achterstands-situaties.

Welke afspraken maken we?

- In het ontwikkelen van een doorlopende ontwikkellijn betrekken we het speciaal onderwijs.
- Om de drempels tussen zorg en onderwijs en gezinnen en systemen weg te halen sluiten we aan bij initiatieven waarin onderwijs en zorg effectief samenwerken. We stellen als doel zoveel mogelijk barrières te beslechten, te zorgen dat alle kinderen zich blijven ontwikkelen en de overgangen soepeler te maken.

“

Het perspectief van het kind

Ik had aangegeven dat ik graag wilde voorlopen maar dit werd niet serieus genomen. Ik dacht als ik in twee jaar door mijn opleiding heen kan lopen dan zou het echt supertof zijn maar ik kreeg gewoon geen serieus antwoord. Echt heel erg van 'ik wil er geen moeite in stoppen'.

- Student mbo

Wat doen we al goed in Utrecht

In Utrecht hebben kinderen die nog niet helemaal toe zijn aan de overgang naar de middelbare school de mogelijkheid om een **Brugjaar** te volgen. Aan het einde van dat jaar kunnen deze kinderen met veel zelfvertrouwen naar klas 1 van het voortgezet onderwijs.

In een Brugjaar is alles ingericht om je zoveel mogelijk aan een middelbare school te laten wennen. Leerlingen worden steeds zelfstandiger en krijgen eigen verantwoordelijkheid als ze daaraan toe zijn.

Binnen **10-14 onderwijs** worden leerlingen tussen de 10 en 14 jaar door een team van PO- en VO-docenten in een doorlopende leerlijn begeleid naar de overstap naar het VO. Leerlingen krijgen zo meer tijd te ontdekken wat ze willen en kunnen en wat bij hen past.

Door een meer geleidelijke overgang van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs vindt een betere aansluiting plaats. Het streven van 10-14 Onderwijs is bovendien om beter aan te sluiten bij de talenten, de ontwikkelingsfase, de onderwijsbehoeften en de leerstijl van de leerlingen in deze leeftijdscategorie.

In de Utrechtse 10-14 scholen wordt tegelijkertijd een 'mini-maatschappij' versterkt door de aanwezigheid van verschillende leeftijdscategorieën, bijvoorbeeld als leerlingen uit de bovenbouw lesgeven aan de jongere leerlingen.

Hoe kwam deze agenda tot stand?

De Utrechtse Onderwijs Agenda voor 2023-2026 kwam tot stand in samenwerking met 150 Utrechters, van leerling tot schoolleider tot pedagogisch medewerker en van buurtteammedewerker tot leerplichtambtenaar. Het proces begon met een keuze voor de thema's met de grootste prioriteit uit het Koersdocument 2040, waarin de visie op het Utrechtse onderwijs en de VE wordt geschetst.

Op basis van interviews met sleutelfiguren zijn vijf thema's geselecteerd die voor de komende jaren centraal staan. Om deze thema's verder uit te werken en concrete doelen te stellen, zijn twee ontwikkelkamers opgezet. Hierin is een brede afvaardiging uit de praktijk aan de slag gegaan met inspiratie ophalen op de thema's, doelen stellen en het bedenken van mogelijke eerste stappen die gezet kunnen worden.

Om ervoor te zorgen dat ook de stem van leerlingen wordt gehoord, zijn leerlingenraden uit het primair-, voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs bezocht en gevraagd om input te leveren op de vijf thema's. Hun feedback heeft geleid tot waardevolle inzichten en heeft ervoor gezorgd dat de agenda ook echt aansluit bij de behoeften en wensen van de leerlingen en studenten.

Tot slot is de Utrechtse Onderwijs Agenda voor 2023-2026 afgestemd met de gemeente en de betrokken besturen. Hierbij is gekeken naar de haalbaarheid van de verschillende doelen en acties die in de agenda zijn opgenomen. De agenda die nu voor u ligt is hiervan het resultaat.

Dit alles is een prachtig voorbeeld van hoe verschillende partijen in het onderwijs- en jeugdveld kunnen samenwerken. Door gezamenlijk op te trekken, is er een werkagenda ontstaan die goed aansluit bij de vragen die spelen in de praktijk. Hier willen we alle deelnemers aan het proces hartelijk voor bedanken.

Dit is een belangrijke stap voor de ontwikkelkansen van alle Utrechtse kinderen en daar mogen we trots op zijn!

Werkagenda 2023-2026

Opgeschud door:

**Goed
geschud**

utrechtse
onderwijsagenda